

ACTIVITEITEN- CATALOGUS

ACTIVITEITEN VOOR SCHOLEN EN VERENIGINGEN

TER ATTENTIE VAN SCHOLEN EN VERENIGINGEN IN SCHAARBEEK

Binnen het departement Schaarbeek Netheid & Groenruimte heeft de dienst Burgerrelaties de taak om de inwoners van Schaarbeek te sensibiliseren rond de juiste milieuvriendelijke reflexen op het gebied van openbare netheid en om hun nieuwsgierigheid rond de natuur in een stedelijke omgeving aan te wakkeren.

Wil je klas of groep aan een activiteit deelnemen? Contacteer ons telefonisch of via e-mail.

Wil je meer informatie, heb je vragen of ideeën rond mogelijke activiteiten? We horen het graag!

**Pergola in het Josaphatpark:
Azalealaan 2 • 1030 Schaarbeek • 02 215 44 53**

Verantwoordelijke: Laurence Verriest
Verantwoordelijke Burgerprojecten: Eddy Léo
Animator: Emilie Monnens
Animator: Ryan Abdesselem
Medewerker: Luz Velez

pedagogie@1030.be

INFORMATIE EN RICHTLIJNEN

- Al onze activiteiten zijn toegankelijk en gratis.
- De activiteiten vinden 's ochtends plaats.
- Voor scholen:
 - We kunnen max. 2 activiteiten per klas en max. 10 activiteiten per school organiseren in de loop van hetzelfde schooljaar.
 - Maximaal 1 klas per activiteit (maximaal 25 leerlingen).
 - We vragen om de lessen voor te bereiden en actief aan de activiteiten deel te nemen (aansturen van de groep, vragen-antwoorden, ...).
- Wat betreft buitenactiviteiten:
 - We vragen om 1 begeleider per 10 leerlingen te voorzien.
 - Gelieve de ouders op de hoogte te brengen van de activiteiten en hen te vragen om gepaste kledij in functie van het seizoen te voorzien.
 - Zodat de kinderen met volle teugen van onze activiteiten in het park kunnen genieten.
- Gelieve ons op de hoogte te brengen van minder mobiele deelnemers of andere specifieke situaties, zodat we de nodige maatregelen kunnen treffen.
- Op aanvraag kunnen we tevens toegang verlenen tot de tuin, de moestuin en/of de wijngaard ter ondersteuning van de lessen buiten onze activiteiten om. Contacteer ons voor meer informatie.
- Kom op tijd en hou je aan het afgesproken tijdschema. Contacteer ons gerust als je verhinderd bent of dreigt te laat te komen.

BEDANKT!

ZINTUIGLIJKE MODULES

ALGEMENE INFORMATIE

Vanaf het 3de leerjaar

Wijk van de school
of vereniging

~3 uur

Het hele jaar door

ZINTUIGLIJKE STADSWANDELING

In de wijk van je thuisbasis organiseren we een **zintuiglijke ontdekkingstocht**.

Leerdoelen

- Leren observeren, luisteren en aandachtig zijn.
- Je weg vinden in de wijk en die vanuit een andere invalshoek ontdekken.
- Je (opnieuw) thuis voelen in een stedelijke omgeving.
- Sensibiliseren rond respect voor de openbare ruimte en openbare netheid.
- De natuur in de stad ontdekken.
- Impulsen geven aan leuke initiatieven die de levenskwaliteit in de wijk bevorderen.

Thema's die aan bod komen

De 5 zintuigen, de stedelijke omgeving, natuur in de stad, openbare netheid, erfgoed, de geschiedenis van onze gemeente, het welzijn in onze wijk.

Verloop

De stad is een ruimte waar de relaties tussen inwoners en hun omgeving worden belichaamd en vorm krijgen. De inwoners worden dagelijks blootgesteld aan visuele, auditieve, tactiele, olfactorische (smaak)impulsen. Aan de hand van ludieke workshops en onze 5 zintuigen nodigt de 'Zintuiglijke stadswandeling' uit tot het herontdekken van de stedelijke omgeving in de buurt van de school of de vereniging. Door de verbeelding te prikkelen, willen we een ander beeld van onze wijken creëren en nadenken over de manieren waarop de openbare ruimte gebruiken.

ONTMOETING MET DE DIEREN IN HET PARK

Ontmoeting met de dieren vanuit een **zintuiglijke benadering**.

Leerdoelen

- Gevoelig maken voor de natuur en leren observeren, luisteren en aandachtig zijn.
- Kennis bevorderen rond de dieren in het dierenpark.
- De kinderen respect voor elk levend wezen bijbrengen.

Thema's die aan bod komen

Dieren (voornamelijk ezels en kippen).

Verloop

Het team van het Josaphatpark nodigt je uit voor een bezoek aan het dierenpark. Tijdens de activiteit wordt getoond welke dieren er zitten en hoe ze leven. We leggen uit welke maatregelen de gemeente nam om rekening te houden met dierenwelzijn en gaan dieper in op de problemen rond het voederen van dieren in het wild. We vertellen ook hoe je je het best gedraagt als je dieren in je omgeving tegenkomt.

Afhankelijk van het aantal deelnemers, ontvangen we je groep in twee delen.

ALGEMENE INFORMATIE

Van 6 tot 12 jaar

Afspraak aan het dierenpark in het Josaphatpark

~2.30 uur

Het hele jaar door

WETENSCHAPPELIJKE MODULES

ALGEMENE INFORMATIE

Van 8 tot 18 jaar

Locatie van de
gemeentelijke serres

~3 uur

Van april tot oktober

DE NATUURTUIN EN ZIJN KLEINE BEWONERS

Een **wetenschappelijke benadering:** inspiratie halen uit de natuur en biodiversiteit verwelkomen.

Leerdoelen

- Kinderen gevoelig maken voor de natuur, respect voor het leefmilieu en biodiversiteit bijbrengen.
- Inzicht geven in de begrippen 'ecologie', 'biodiversiteit' en 'ecosysteem'.
- De lokale fauna en flora observeren en identificeren, en hun rol in de natuur begrijpen.
- De natuurlijke principes begrijpen om een model-tuin te krijgen.

Thema's die aan bod komen

Natuurtuinen, biodiversiteit, semi-natuurlijke ecosystemen (bossen, kreupelhout, boomgaarden, poelen, ...), de voedselketen en zo meer.

Verloop

De activiteit start met een verkenning van de 'Modeltuin' (Réseau Nature): een ontmoeting met de kleine bewoners (bestuivers, ongedierte of ongewenste organismen, helpers, ...) en een inleiding tot de begrippen 'ecosysteem' en 'biodiversiteit'.

De groep neemt daarna deel aan verschillende workshops, zoals: vissen op de vijver, een spel rond de voedselketen en de observatie van de kleine bewoners van de tuin.

ALGEMENE INFORMATIE

Van 6 tot 16 jaar

Locatie van de
gemeentelijke serres

~3 uur

Van april tot oktober

DE WERELD VAN DE PADDENSTOLEN

Een **wetenschappelijke benadering:** een ontdekkingstocht doorheen de mysterieuze wereld van paddenstoelen in de ‘educatieve tuin’.

Leerdoelen

- De banden tussen jongeren in Schaarbeek en hun omgeving aanhalen en verstevigen.
- Gevoelig maken voor de natuur en leren observeren, luisteren en aandachtig zijn.
- Kennis verwerven rond het ‘rijk der zwammen’.
- Jongeren respect bijbrengen voor levende wezens, biodiversiteit en milieubehoud.

Thema's die aan bod komen

Kennismaken met de wereld van paddenstoelen en hun evolutie (voortplanting, voedsel), hun fysieke kenmerken en hun reden van bestaan.

Verloop

De activiteit start met een kennismaking met paddenstoelen. We prikkelen de nieuwsgierigheid van de deelnemers en maken uit het niets een paddenstoel uit klei. Daarna volgt een verkenning van onze ‘modeltuin’, waar elke groep leerlingen specifieke paddenstoelen kan ontdekken: ze tekenen, meten, beschrijven en al hun kenmerken ontdekken. Dankzij die activiteit, krijgen de leerlingen inzicht in de belangrijke rol die paddenstoelen in het ecosysteem spelen.

WETENSCHAPPELIJKE MODULES

ALGEMENE INFORMATIE

Van 10 tot 16 jaar

Josaphatpark

~3 uur

Van maart
tot november

WATER, BRON VAN LEVEN

Een **wetenschappelijke benadering:** inleiding tot de levenscyclus van water.

Leerdoelen

- De watercyclus begrijpen.
- Het belang van water in de natuur begrijpen en manieren om vervuiling en verspilling te voorkomen.
- Bewust maken van hoe belangrijk het is water als natuurlijke hulpbron te vrijwaren en verspilling te voorkomen.

Thema's die aan bod komen

De natuurlijke en door de mens gestuurde cycli van water, water als ecosysteem, waterkwaliteit en watervervuiling.

Verloop

De activiteit start met een onderzoek en observaties van de waterpartijen in het Josaphatpark (natuurlijke bron, vijvers, beekjes en poelen). Daarna keren we terug naar de serres om de analyses te structureren en meer inzicht te krijgen in het belang van water op aarde en in ons leven.

ALGEMENE INFORMATIE

Van 6 tot 12 jaar

Locatie van de
gemeentelijke serres

~3 uur

Van mei tot oktober

Verloop

De activiteit start met een bezoek aan de educatieve moestuin, een kennismaking met de vruchten en groenten, en met technieken om biologisch te tuinieren. Naargelang het seizoen kunnen de kinderen komen plukken en hun oogst ter plaatse opeten. Ze trekken lessen uit wat ze te zien kregen. Tijdens een aantal workshops ontdekken ze daarna de kenmerken van planten en de verschillende vormen van plantaardig leven.

Daarna kunnen de kinderen de handen uit de mouwen steken door in potjes te zaaien. Zo kunnen ze de verschillende fases in de ontwikkeling van planten observeren.

MIJN VRIEND DE TUIJNMAN EN ZIJN MOESTUIN

Een **wetenschappelijke benadering:** leren over de levenscyclus van planten en de beginselen van tuinieren bijbrengen.

Leerdoelen

- De educatieve moestuin van de gemeente ontdekken.
- De verschillende delen van planten leren benoemen, inzicht in de levenscyclus en de behoeften van planten.
- De verschillende families van groenten in de moestuin herkennen.
- Gevoelig maken voor het werk van de tuinman en respect voor aanplantingen bijbrengen.
- De link leggen tussen het gewas en wat er op ons bord terecht komt.

Thema's die aan bod komen

Natuurlijke moestuinen, plantaardige biodiversiteit, de families van groenten, tuingereedschap, plantencycli, de kenmerken van planten, de seizoenen, ...

EXPERIMENTELE MODULES

ALGEMENE INFORMATIE

Van 9 tot 18 jaar

(Op die activiteit volgt idealiter een praktijkgerichte en experimentele activiteit)

Op school of in het lokaal van de vereniging

~3 uur

Het hele jaar door

MEER EDUCatieve TOOLS OP:

- [De officiële website van Leefmilieu Brussel](#) ►
- [Leefmilieu Brussel voor het onderwijs](#) ►
- [Educatieve tools rond het thema afval, hulpbronnen en compost | Onderwijs - Leefmilieu Brussel](#) ►

Samen onze straten net houden:

We kunnen je school of vereniging begeleiden bij een actie om afval in de wijk op te ruimen. Contacteer ons om een opruimactie door burgers zo vlot mogelijk te organiseren. Wij stellen het nodige materiaal (grijpers, handschoenen en afvalzakken) ter beschikking en zorgen voor de ophaling van het verzamelde afval.

EN WAT ALS ER GEEN STRAATVEGERS Zouden ZIJN? THEORIE

Een **experimentele benadering** : inleiding tot openbare netheid en de actuele problemen op dat vlak.

Leerdoelen

- Netheid bijbrengen om zo onze ecologische voetafdruk te verkleinen.
- Inzicht in het ontstaan en de levenscyclus van afval, sorteerregels, ...
- Het beste afval is geen afval!
- Kennismaking met wie meewerkt aan openbare netheid en groenruimte.

Thema's die aan bod komen

De afvalcyclus, sorteren, sociaal gedrag en openbare netheid.

Verloop

De activiteit start met een gesprek over het afvalprobleem en het respect voor openbare netheid. Daarna volgt een toelichting rond wie meewerkt aan openbare netheid, de levenscyclus van afval en de sorteerregels. De activiteit wordt afgesloten met een educatief spel rond het ontstaan van afval en het de problemen die daaruit voortvloeien.

Logistiek

We vragen leerkrachten om in de klas een projector, een verlengsnoer en een wit scherm te voorzien.

ALGEMENE INFORMATIE

Van 5 tot 18 jaar

Op school

~3 uur

Het hele jaar door

Vereisten & logistiek

We vragen de leerkracht:

- Om het thema 'afval' vóór de activiteit al te introduceren.
- Toegang tot de speelplaats (bij mooi weer) of tot een polyvalente zaal (toegankelijk met het karretje van de straatveger).
- Toestemming om de school te verlaten.
- Fluorescerende hesjes en kledij die bij het seizoen past.
- Minimaal twee begeleiders.

Voor de opruimactie voorzien we:

- De aanwezigheid van een of twee animatoren en van een straatveger van de dienst Netheid & Groenruimte in Schaarbeek.
- Logistiek en materiaal voor de opruimactie: grijpers, handschoenen, vuilniszakken, ...

EN WAT ALS ER GEEN STRAATVEGERS Zouden ZIJN? PRAKTIJK

Een **experimentele aanpak**: streven naar 'netheid' in de buurt van de school.

Leerdoelen

- Netheid bijbrengen om zo onze ecologische voetafdruk te verkleinen.
- Ontdekken hoe het in de wijk écht gesteld is en de problemen rond netheid in de buurt van de school analyseren.
- Kennismaking met wie meewerkt aan openbare netheid en groenruimte.

Thema's die aan bod komen

De afvalcyclus, sociaal gedrag, openbare netheid, teamwork en samenwerking.

Verloop

(Vanaf het 3de leerjaar sluit die activiteit idealiter aan op de theoretische activiteit rond openbare netheid. Het gaat dan ook om twee halve dagen.) De activiteit start met een presentatie door de dienst Openbare Netheid van Schaarbeek en de straatveger uit de buurt. Daarna houden de kinderen een opruimactie in de straten rond de school. Na afloop delen ze hun ervaringen en analyseren ze wat ze zagen.

ACTIVITEITEN VOOR VERENIGINGEN

ACTIVITEITEN ROND OPENBARE NETHEID VOOR VERENIGINGEN

Leerdoelen

- Kennismaking met wie meewerkt aan openbare netheid en groenruimte.
- Bewustmaking rond de regels voor openbare netheid.
- Inzicht in (de levenscyclus van) afval, de sorteerregels, ... Het beste afval is geen afval!

Thema's die aan bod komen

De afvalcyclus, sorteren, asociaal gedrag en openbare netheid.

Verloop

De activiteit start met een gesprek met de deelnemers en toelichting over wie in Brussel meewerkt aan openbare netheid. Een straatveger stelt zich voor en vertelt over zijn werk.

De deelnemers wisselen daarna ervaringen rond het thema uit. Daarna staan we stil bij de regels rond netheid. We bieden je ook de kans om ruimte te maken voor een ludieke toelichting rond of een herhaling van de sorteerregels.

ALGEMENE INFORMATIE

Volwassenen
(max. 20 pers.)

In de lokalen van
de vereniging of op
de locatie van de
gemeentelijke serress

1.30 tot 2.00 uur

Het hele jaar door

BEZOEK AAN DE EDUCatieve TUIN EN MOESTUIN VOOR VERENIGINGEN

Leerdoelen

- De lokale fauna en flora identificeren.
- De ecologische principes in verband met de natuur leren begrijpen.
- Inleiding tot biologisch tuinieren.
- Begrijpen waarom biodiversiteit belangrijk is en hoe we daaraan kunnen werken.
- De link leggen tussen (moes)tuinieren en wat er op ons bord terecht komt.
- De band tussen mens en natuur herstellen en verstevigen.

Verloop

De activiteit start met een verkenning van de 'Modeltuin' (Réseau Nature) en de ecosystemen. We dieper in op hoe we ons aan de natuur kunnen spiegelen om tot meer biodiversiteit te komen. Daarna worden de deelnemers uitgenodigd om de moestuin en de wijngaard te ontdekken. Daar krijgen ze uitleg rond de tuiniertechnieken. Afhankelijk van het seizoen en de beschikbaarheid kunnen deelnemers fruit en groenten uit de tuin plukken en proeven. Als het om groepen kinderen gaat, vragen we om groepen van min of meer dezelfde leeftijd samen te stellen.

ALGEMENE INFORMATIE

Alle leeftijden
(max. 15 pers.)

Locatie van de
gemeentelijke serres

~1.30 uur

Van april tot oktober

RALLY IN HET JOSAPHATPARK

Schaarbeek organiseert een rally-ontdekkingstocht in het Josaphatpark voor kinderen van het 5de en 6de leerjaar en jongeren van het 1ste en 2de middelbaar. Aan de hand van een ontdekkingsboekje (vragenlijst) maken de kinderen kennis met de verschillende zones in het park. Ze leren meer over de geschiedenis van en de natuur in het park.

Het boekje voor kinderen en begeleiders vind je op volgende website:

www.1030.be/nl/rallye

